InterGenic

Υποστήριξη της διττής μετάβασης της ΕΕ
μέσω της διαγενεακής μάθησης,
της ανταλλαγής γνώσεων
και των κοινών δράσεων

Ηλεκτρονικό Βιβλίο Διαγενεακών Βέλτιστων Πρακτικών

ISBN κωδικός: 978-9963-9665-1-6

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και γνώμες που εκφράζονται είναι ωστόσο αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγός αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές. Αριθμός Έργου: 2023-1-ES01-KA220-ADU-000155225

Ηλεκτρονικό Βιβλίο Διαγενεακών Βέλτιστων Πρακτικών

Συγγραφή: Θεογνωσία Πέτρου (Υπεύθυνη Έργου, Πανεπιστήμιο Λεμεσού)

Προσαρμογή στην Ελληνική γλώσσα: Αικατερίνη Αναγνωστοπούλου (Υπεύθυνη Έργου, ΔΥΕΚΟ)

Συνεργάτες:

Universitat Jaume I of Castellón (Ισπανία)

Innovation Education Lab (Ρουμανία)

InterAktion – Verein für ein interkulturelles Zusammenleben (Αυστρία)

AGECARE (CYPRUS) LTD (Κύπρος)

Eurospeak Limited (Ιρλανδία)

ΔΥΕΚΟ- Δίκτυο Υποστήριξης Επιχειρηματικότητας και Κοινωνικής Οικονομίας (Ελλάδα)

ODISEE (Βέλγιο)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος

Εισαγωγή

Σχετικά με το πρόγραμμα InterGenic

Μεθοδολογία διαγενεακής δράσης ως εκπαιδευτικό μοντέλο

Τοπικές διαγενεακές δράσεις για τη διττή μετάβαση

- Μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα για τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων και την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών - Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από το Universitat Jaume I - UJI (Ισπανία)
- Μια ψηφιακή πλατφόρμα για το τοπικό εμπόριο, την ανταλλαγή δεξιοτήτων και την πράσινη κινητικότητα - Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από την InterAktion (Αυστρία)
- Διαγενεακό Hackathon για καινοτομία χωρίς αποκλεισμούς στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης - Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από το ODISEE (Βέλγιο)
- Διαγενεακό Κέντρο Βιωσιμότητας - Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από το Πανεπιστήμιο Λεμεσού και το Materia Group (Κύπρος)
- “2 Generations-1 Plate”: Ένα κανάλι που προωθεί την υγιεινή και βιώσιμη διατροφή μέσω της διαγενεακής συνεργασίας - Βέλτιστη πρακτική που συντονίζεται από την ΔΥΕΚΟ (Ελλάδα)
- “Local Bites”: Μια εφαρμογή για κινητά που συνδέει τις κοινότητες μέσω βιώσιμων συστημάτων τροφίμων και διαγενεακή ψηφιακή καινοτομία - Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από το Eurospeak (Ιρλανδία)
- Γεφυρώνοντας τις γενεές μέσω κοινοτικών εργαστηρίων - Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από την InnoEduLab (Ρουμανία)

Διδάγματα

Περαιτέρω αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών

Συμπεράσματα

Βιβλιογραφικές αναφορές

Πρόλογος

Αυτό το ηλεκτρονικό βιβλίο παρουσιάζει συγκεκριμένα παραδείγματα και οδηγίες, για οργανισμούς και κοινότητες που επιθυμούν να υλοποιήσουν διαγενεακές κοινές δράσεις στο τοπικό τους πλαίσιο. Σε αυτό το έγγραφο παρουσιάζονται επτά διαγενεακές κοινές δράσεις που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου InterGenic της ΕΕ.
Επιπλέον αυτό το ηλεκτρονικό βιβλίο ενσωματώνει το μεθοδολογικό πλαίσιο που ακολουθήθηκε για την ανάπτυξη των κοινών δράσεων, επιτρέποντας την αναπαραγωγή αυτού του εκπαιδευτικού μοντέλου σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Το βιβλίο αυτό είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας των εταίρων της σύμπραξης του έργου InterGenic η οποία περιλαμβάνει οκτώ Οργανισμούς και Ιδρύματα από επτά διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες:

- Universitat Jaume I of Castellón (Ισπανία)
- University of Limassol (Κύπρος)
- Innovation Education Lab (Ρουμανία)
- InterAktion – Verein für ein interkulturelles Zusammenleben (Αυστρία)
- AGECARE (CYPRUS) LTD (Κύπρος)
- Eurospeak Limited (Ιρλανδία)
- ΔΥΕΚΟ- Δίκτυο Υποστήριξης Επιχειρηματικότητας και Κοινωνικής Οικονομίας (Ελλάδα)
- ODISEE (Βέλγιο)

Το έργο InterGenic συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το πρόγραμμα ERASMUS+ στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Το πρόγραμμα έχει διάρκεια 24 μηνών, από τον Δεκέμβριο του 2023 έως τον Νοέμβριο του 2025.

Ελπίζουμε ότι αυτό το ηλεκτρονικό βιβλίο θα σας εμπνεύσει και θα σας υποστηρίξει στην υλοποίηση τέτοιων συνεργατικών και σημαντικών δράσεων μεταξύ διαφορετικών γενεών στις τοπικές σας κοινότητες.

Εισαγωγή

Σχετικά με το έργο InterGenic

Το έργο «InterGenic: Υποστήριξη της διττής μετάβασης της ΕΕ μέσω της διαγενεακής μάθησης, της ανταλλαγής γνώσεων και των κοινών δράσεων» επικεντρώνεται στην υποστήριξη της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της διαγενεακής μάθησης, της ανταλλαγής γνώσεων και των κοινών δράσεων μεταξύ ηλικιωμένων και νέων ατόμων.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι του προγράμματος είναι:

- Να συμβάλει στη στρατηγική ψηφιακής πολιτικής της ΕΕ, υποστηρίζοντας την ικανότητα των νέων σε όλη την Ευρώπη να μεταφέρουν τις ψηφιακές δεξιότητες και γνώσεις τους σε άλλες γενιές.
- Να συμβάλει στους στόχους της πολιτικής πράσινης μετάβασης της ΕΕ, υποστηρίζοντας την ικανότητα των ηλικιωμένων σε όλη την Ευρώπη να διδάσκουν παραδοσιακές βιώσιμες πρακτικές σε άλλες γενιές.
- Να αναπτυχθεί και να δοκιμαστεί ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο, βασισμένο στη συντονισμένη δράση νέων και ηλικιωμένων, το οποίο θα προτείνει τοπικές λύσεις σχετικές με τη διπλή μετάβαση της ΕΕ.
- Να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της μετάβασης στο μέλλον και να γεφυρωθεί το κοινωνικο-επιστημολογικό χάσμα μεταξύ των γενεών.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του, το έργο δημιούργησε δεσμούς μεταξύ νέων και ηλικιωμένων για την αμοιβαία ανταλλαγή γνώσεων, με τη βοήθεια προγραμμάτων καθοδήγησης. Επιπλέον, αναπτύχθηκαν κοινές πρωτοβουλίες, μετά από μια διαδικασία συνεργασίας, για να αναδειχθεί η σημασία και τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να έχει η διαγενεακή ανταλλαγή στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Για την υποστήριξη της δημιουργίας τέτοιων διαγενεακών πρωτοβουλιών, το έργο ενέπλεξε νέους και ηλικιωμένους και τους υποστήριξε στην ανάπτυξη ενός σχεδίου για ψηφιακές και βιώσιμες λύσεις για τις τοπικές τους κοινότητες. Αυτές οι διαγενεακές ομάδες αξιοποίησαν τις ατομικές γνώσεις και δεξιότητές τους για να αντιμετωπίσουν τις τοπικές ανάγκες σε συμφωνία με τους διπλούς στόχους μετάβασης της ΕΕ.

Οι διαγενεακές δράσεις που αναπτύχθηκαν σε κάθε χώρα-εταίρο παρουσιάζονται σε αυτό το ηλεκτρονικό βιβλίο, σε μια προσπάθεια προώθησης της αξίας της διαγενεακής συνεργασίας και της οικοδόμησης κοινότητας, δείχνοντας ότι τα οφέλη από τέτοιες δράσεις μπορούν να επεκταθούν πέρα από τους άμεσους συμμετέχοντες στην ευρύτερη κοινότητα.

Επιπλέον, η διαγενεακή δράση παρουσιάζεται ως μια πολύτιμη προσέγγιση στην εκπαίδευση ενηλίκων και ως τέτοια προάγει τον αμοιβαίο σεβασμό, την ανταλλαγή γνώσεων και τη συνεργασία μεταξύ των γενεών, συμβάλλοντας στην προσωπική ανάπτυξη και στην ενίσχυση των δεσμών της κοινότητας.

Μεθοδολογία Διαγενεακής Δράσης ως εκπαιδευτικό μοντέλο

Η Διαγενεακή δράση είναι μια διαδικασία που φέρνει σκόπιμα σε επαφή άτομα διαφορετικών γενεών – ηλικιωμένους και νέους – για να αλληλεπιδράσουν, να μάθουν ο ένας από τον άλλο και να δημιουργήσουν σχέσεις με σκοπό τη δημιουργία μιας δράσης από την οποία μπορούν να επωφεληθούν και οι δύο γενεές.

Αυτή η διαδικασία βασίζεται στη θεωρία της δια βίου μάθησης, η οποία υποστηρίζει ότι τα άτομα μπορούν να προσαρμόζονται συνεχώς στις νέες προκλήσεις, να προωθούν την προσωπική τους ανάπτυξη και να συμβάλλουν ουσιαστικά στην κοινωνία σε όλες τις φάσεις της ζωής τους. Μέσα από αυτό το πρίσμα, η διαγενεακή δράση δημιουργεί ένα δυναμικό μαθησιακό περιβάλλον βασισμένο σε κοινές εμπειρίες, δεξιότητες, προοπτικές και γνώσεις.

Πέραν από την ενίσχυση των δεσμών της κοινότητας και της ομάδας, η διαγενεακή δράση προάγει την κοινωνική καινοτομία αξιοποιώντας τις διαφορετικές γνώσεις, τη δημιουργικότητα και τους πόρους που προσφέρει κάθε γενιά (Hughes et al., 2013). Η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η διαγενεακή δράση μπορεί να αξιοποιηθεί ως δομημένη μεθοδολογία παρέχει καθοδήγηση για να διασφαλιστεί ότι τόσο οι νέοι όσο και οι ηλικιωμένοι συμμετέχουν ουσιαστικά, ενδυναμώνονται και είναι σε θέση να συμβάλουν στην ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας.

Μια διαγενεακή μεθοδολογία δίνει έμφαση στη δομημένη συμμετοχή και την ισότητα μεταξύ των συμμετεχόντων, αντί για μια μονόδρομη μεταφορά γνώσης από τους μεγαλύτερους στους νεότερους ή το αντίστροφο. Συστηματικές ανασκοπήσεις προγραμμάτων διαγενεακής ανταλλαγής υπογραμμίζουν ότι όταν οι ηλικιωμένοι και οι νέοι συνεργάζονται ως ίσοι εταίροι, η αμοιβαία μάθηση, η ενδυνάμωση και η συνοχή της κοινότητας επιτυγχάνονται με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Ο διάλογος με τη βοήθεια διαμεσολαβητή, η αναστοχαστική μάθηση και η συν-δημιουργία είναι βασικά στοιχεία για να διασφαλιστεί ότι τέτοιες πρωτοβουλίες υπερβαίνουν την αλληλεπίδραση και επιτυγχάνουν πραγματικό εκπαιδευτικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

Στο πλαίσιο του έργου InterGenic η μεθοδολογία διαγενεακής δράσης που υιοθετήθηκε ενθάρρυνε τη συνεργασία, την αμοιβαία μάθηση και τη συν-δημιουργία λύσεων μεταξύ των συμμετεχόντων. Η προσέγγιση αυτή ευθυγραμμίστηκε με τους συγκεκριμένους στόχους της διττής μετάβασης της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά την προώθηση της βιωσιμότητας και της ψηφιοποίησης. Η μεθοδολογία χρησίμευσε ως πρότυπο για την ανάπτυξη μελλοντικών διαγενεακών προγραμμάτων, διασφαλίζοντας ότι τόσο οι νέοι όσο και οι ηλικιωμένοι ενίσχυσαν ενεργά τις δεξιότητές τους, μοιράστηκαν γνώσεις και συνέβαλαν σε καινοτόμες και χωρίς αποκλεισμούς λύσεις που αντιμετωπίζουν κοινωνικές προκλήσεις εντός των κοινοτήτων τους.

Τοπικές Διαγενεακές Δράσεις για τη Διττή Μετάβαση

Η Διαγενεακή Δράση για τη διττή μετάβαση – πράσινη και ψηφιακή – υλοποιήθηκε σε κάθε χώρα-εταίρο κατά τη διάρκεια του Φεβρουαρίου - Αυγούστου 2025.

Περισσότεροι από 140 συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε αυτή τη διακρατική δραστηριότητα. Νέοι (18-30 ετών) και ηλικιωμένοι (55+ ετών) από κάθε χώρα-εταίρο σχημάτισαν μια διαγενεακή ομάδα και συμμετείχαν σε μια σειρά συνεδριών, συνεργαζόμενοι για να συλλάβουν, να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν σε κάποιον βαθμό, τοπικές λύσεις που απευθύνονται στη διττή μετάβαση της ΕΕ.

Ο σκοπός των διαγενεακών ομάδων σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες ήταν να προωθήσουν την ουσιαστική συνεργασία μεταξύ νέων και ηλικιωμένων μέσω δομημένων, χωρίς αποκλεισμούς, δημιουργικών δραστηριοτήτων. Κάθε εθνική ομάδα είχε ως στόχο να χτίσει γέφυρες μεταξύ των γενεών, ενθαρρύνοντας την αμοιβαία μάθηση, την ανταλλαγή γνώσεων και αξιών και τη συν-δημιουργία βιώσιμων και ψηφιακών λύσεων για τις πραγματικές ανάγκες της κοινότητας.
Η μορφή υλοποίησης ποικίλει, ανάλογα με τον αριθμό των συναντήσεων και τον καθορισμό των συνεδριών να αποφασίζονται σε συμφωνία με τους συμμετέχοντες σε κάθε χώρα-εταίρο.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριών, υιοθετήθηκαν οι ακόλουθες αρχές σε όλη τη σύμπραξη, προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία, χωρίς αποκλεισμούς:

- Ισόνομη συμμετοχή τόσο των νέων όσο και των ηλικιωμένων, στην προετοιμασία της διαγενεακής δράσης.
- Εξασφάλιση αποτελεσματικής και κατάλληλης καθοδήγησης όλων των συμμετεχόντων.
- Ενθάρρυνση της δημιουργίας προσωπικών δεσμών μεταξύ νέων και ηλικιωμένων.
- Διατήρηση ενός διαδραστικού και συνεργατικού εργασιακού περιβάλλοντος.
- Διατήρηση ενός κοινού οράματος σε κάθε συνεδρία.
- Προώθηση της προβολής του έργου.

Ένα Εγχειρίδιο Διευκολυντών αναπτύχθηκε επίσης από τη συνεργασία των εταίρων, με σκοπό να καθοδηγήσει τους επαγγελματίες στη διαδικασία προώθησης αποτελεσματικών διαγενεακών δράσεων, το οποίο είναι ευθυγραμμισμένο με τους στόχους της ΕΕ για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Συνδυάζοντας μια σειρά μεθοδολογιών, όπως η συμμετοχική, η συν-δημιουργία, η οπτική προσέγγιση και η μεθοδολογία βασισμένη στο hackathon (ένα εντατικό εργαστήριο καινοτομίας), οι διευκολυντές υποστήριξαν τους συμμετέχοντες από διαφορετικές γενεές (νέους και ηλικιωμένους) να συνεργαστούν αποτελεσματικά στην επίλυση προβλημάτων και να δημιουργήσουν βιώσιμες και ψηφιακές λύσεις για τις κοινότητές τους ή τις ομάδες τους. Στο εγχειρίδιο αυτό περιγράφονται σαφή βήματα για την ενίσχυση του ρόλου των διευκολυντών στην προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες από διαφορετικές γενεές να συνεισφέρουν τις μοναδικές τους προοπτικές, γνώσεις και δεξιότητες στη διαδικασία ανάπτυξης σημαντικών αποτελεσμάτων και δράσεων. Επιπλέον, η διαδικασία αξιολόγησης αποτέλεσε αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας βελτίωσης των λύσεων και διασφάλισης της επιτυχίας των μελλοντικών εφαρμογών.

Εκτός από την παραδοσιακή μορφή αξιολόγησης των εφαρμογών και των δράσεων, μια διακρατική διαδικτυακή συνάντηση ενσωματώθηκε στη διαδικασία αξιολόγησης, ώστε οι εκπρόσωποι της διαγενεακής ομάδας κάθε χώρας-εταίρου να παρουσιάσουν τις ιδέες τους και να λάβουν ανατροφοδότηση από τους άλλους συμμετέχοντες για να οριστικοποιήσουν τις ιδέες τους.

Οι τοπικές διαγενεακές δράσεις που αναπτύχθηκαν και παρουσιάζονται παρακάτω ως βέλτιστες πρακτικές θεωρούνται ως αποτέλεσμα και συνέχεια της δια βίου και διαγενεακής μάθησης, με έμφαση στην ενεργό συνεργασία μεταξύ νέων και ηλικιωμένων και στην αντιμετώπιση κοινών κοινωνικών, περιβαλλοντικών και κοινοτικών προκλήσεων.

Εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα για τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων και την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών
Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από το Universitat Jaume I - UJI (Ισπανία)

Τίτλος Βέλτιστης πρακτικής
Μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα για τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων και την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών

Πλαίσιο και στόχος
Η διαγενεακή ομάδα από την Ισπανία, προσδιόρισε και κατηγοριοποίησε ζητήματα που αφορούν κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά θέματα, επισημαίνοντας προκλήσεις όπως η δυσλειτουργία των δημόσιων μεταφορών, τα ψηφιακά εμπόδια στην υγειονομική περίθαλψη, η ρύπανση του περιβάλλοντος, η χρήση πλαστικών και τα ανεπαρκή συστήματα ανακύκλωσης.
Ως απάντηση στις αυξανόμενες περιβαλλοντικές προκλήσεις και στην ανάγκη για πιο αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων, η βελτίωση της συμμετοχής των πολιτών και η αλλαγή συμπεριφοράς ορίστηκαν ως βασικές προτεραιότητες για την πόλη Castellón de la Plana.
Η λύση που έλαβε τις περισσότερες ψήφους μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών ήταν ο σχεδιασμός μιας εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων, την προώθηση της ανακύκλωσης και την ενίσχυση της συνολικής καθαριότητας της πόλης.
Ο κύριος στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι η προώθηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές μέσω ψηφιακών εργαλείων που συνδυάζουν την προσβασιμότητα, τη διαφάνεια των πληροφοριών και στρατηγικές κινητοποίησης, όπως η παιχνιδοποίηση και η δημόσια ανατροφοδότηση.

Περιγραφή της πρακτικής
Η προτεινόμενη εφαρμογή για κινητά λειτουργεί ως μια καινοτόμος ψηφιακή πλατφόρμα που συνδέει τους κατοίκους με τις τοπικές υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων. Έχει σχεδιαστεί για να λειτουργεί τόσο ως αυτόνομη λύση όσο και ως συνιστώσα ενσωματωμένη σε υπάρχουσες δημοτικές πλατφόρμες. Η εφαρμογή σχεδιάστηκε και τροποποιήθηκε ψηφιακά στο Figma από ηλικιωμένους με τη βοήθεια των νέων και των συντονιστών του προγράμματος. Ο σχεδιασμός βασίστηκε στα αρχικά σκίτσα που είχαν δημιουργηθεί σε χαρτί.
Η εφαρμογή περιλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά:

- Κέντρο δημόσιας ενημέρωσης: Τμήμα που προσφέρει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα των κινητών οικολογικών πάρκων, τις διαδικασίες ανακύκλωσης και τις τοπικές περιβαλλοντικές πολιτικές.
- Εργαλείο αναφοράς περιστατικών: Μια λειτουργία που επιτρέπει στους πολίτες να αναφέρουν προβλήματα που σχετίζονται με την καθαριότητα της πόλης, τους κάδους απορριμμάτων ή την ακατάλληλη διάθεση απορριμμάτων απευθείας στις δημοτικές αρχές.
- Σύστημα ανταμοιβών και παιχνιδοποίησης: Ένας μηχανισμός βασισμένος σε πόντους που ενθαρρύνει τη συμπεριφορά ανακύκλωσης. Οι χρήστες κερδίζουν πόντους -που μπορούν να εξαργυρωθούν, όπως οι φορολογικές εκπτώσεις- ανακυκλώνοντας σε καθορισμένους σταθμούς χρησιμοποιώντας επικύρωση QR code.

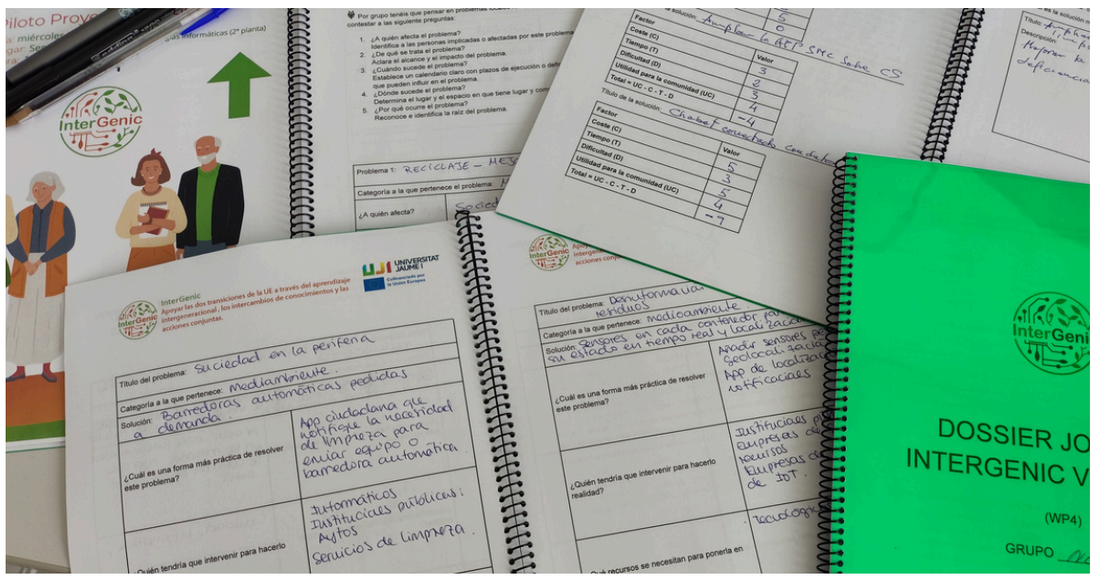

Μεθοδολογία

Η διαδικασία ανάπτυξης ήταν συμμετοχική, με τη συμμετοχή τόσο νέων όσο και ηλικιωμένων πολιτών σε δραστηριότητες συν-σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων. Αυτή η συμπεριληπτική προσέγγιση εξασφάλισε ότι ο σχεδιασμός της εφαρμογής ανταποκρινόταν στις ανάγκες και τις προτιμήσεις διαφορετικών ομάδων χρηστών, ενισχύοντας παράλληλα τη διαγενεακή συνεργασία και την ψηφιακή ένταξη. Επιπλέον, εκτός από τη χρήση του εγχειριδίου για τους διευκολυντές, δόθηκε κι ένας φάκελος για την καταγραφή των ιδεών όλων των ομάδων εργασίας. Με αυτόν τον τρόπο, κάθε ομάδα είχε ένα έγγραφο που χρησιμοποιούσε ως οδηγό σχετικά με την καταγραφή της διαδικασίας. Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα αυτού του φακέλου ήταν ότι αργότερα βοήθησε τους συντονιστές να αναλύσουν τις απαντήσεις που κοινοποιήθηκαν για κάθε βήμα και να δημιουργήσουν με ακρίβεια μια ολοκληρωμένη τελική έκθεση.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Η ανάπτυξη και η εφαρμογή αυτής της εφαρμογής για κινητά αναμένεται να:

- Αυξήσει την ευαισθητοποίηση και τις γνώσεις των πολιτών σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων.
- Βελτιστοποιήσει τις διαδικασίες συλλογής αστικών αποβλήτων μέσω δεδομένων σε πραγματικό χρόνο και ανατροφοδότησης από τους πολίτες.
- Προωθήσει θετικές αλλαγές στη συμπεριφορά μέσω κινήτρων και συμμετοχής με τη μορφή παιχνιδιού.
- Ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ πολιτών και τοπικών αρχών, προωθώντας ένα κοινό αίσθημα ευθύνης για την καθαριότητα των πόλεων.

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Αυτή η βέλτιστη πρακτική καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο οι ψηφιακές λύσεις μπορούν να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τη βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων και την συμμετοχή των πολιτών. Το μοντέλο μπορεί να αναπαραχθεί σε άλλους δήμους, με προσαρμογές στις τοπικές υποδομές, πολιτικές και συστήματα κινήτρων.

Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εφαρμογής για κινητά μπορεί να υποστηριχθεί με επίσημες παρουσιάσεις στις δημοτικές αρχές, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ενσωμάτωσή της στη στρατηγική διαχείρισης αποβλήτων της πόλης. Μπορούν να οργανωθούν εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών και τη διασφάλιση της συνεπούς συμμετοχής της κοινότητας. Οι πράσινες λειτουργίες της εφαρμογής, όπως οι ανταμοιβές για την ανακύκλωση, η αναφορά περιστατικών και οι σαφείς οδηγίες για τις οικολογικές πρακτικές, είναι ενσωματωμένες σε μια φιλική προς τον χρήστη και προσβάσιμη ψηφιακή διεπαφή, εξασφαλίζοντας την ένταξη, την ευκολία χρήσης και τη μακροπρόθεσμη υιοθέτηση από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες.

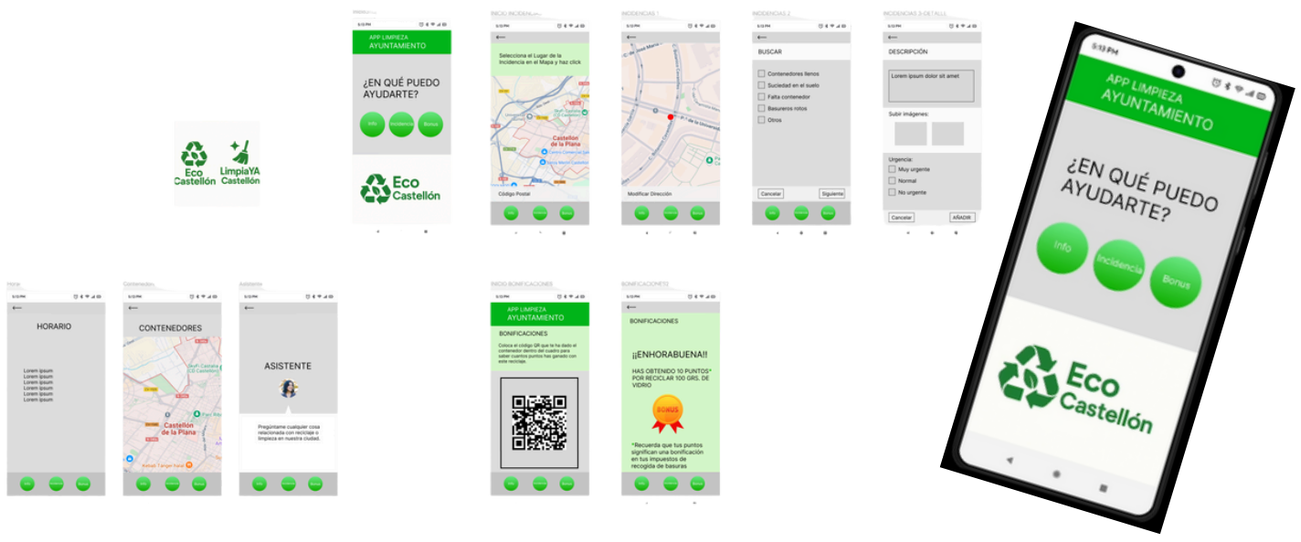

Ψηφιακή πλατφόρμα για τοπικό εμπόριο, ανταλλαγή δεξιοτήτων και πράσινη κινητικότητα
Βέλτιστη πρακτική που συντονίζεται από την InterAktion (Αυστρία)

Τίτλος βέλτιστης πρακτικής

Μια ψηφιακή πλατφόρμα για το τοπικό εμπόριο, την ανταλλαγή δεξιοτήτων και την πράσινη κινητικότητα

Πλαίσιο και στόχος

Η διαγενεακή ομάδα της Αυστρίας αναγνώρισε την ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι περιβαλλοντικές και υγειονομικές επιπτώσεις των υπερ-επεξεργασμένων τροφίμων και η έλλειψη βιώσιμης πρόσβασης σε τρόφιμα για τους νέους σε αστικές περιοχές. Οι ηλικιωμένοι εξέφρασαν ενδιαφέρον να μοιραστούν παραδοσιακές δεξιότητες και προϊόντα οικιακής παραγωγής, ενώ οι νέοι αναζήτησαν νέες ευκαιρίες για να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες με κοινοτικό προσανατολισμό και βιώσιμες.

Περιγραφή της πρακτικής

Η προτεινόμενη πλατφόρμα λειτουργεί ως κοινοτική αγορά και κόμβος ανταλλαγών, σχεδιασμένη να είναι απλή, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμη σε χρήστες όλων των ηλικιών.
Τα κύρια χαρακτηριστικά της περιλαμβάνουν:

- Ανταλλαγή δεξιοτήτων και υποστήριξης: Οι ηλικιωμένοι μπορούν να δημοσιεύουν αιτήματα όπως «χρειάζομαι βοήθεια στον κήπο με αντάλλαγμα τρόφιμα ή αγαθά», δημιουργώντας ευκαιρίες για συνεργασία μεταξύ των γενεών.
- Αγορά τοπικών προϊόντων: Οι χρήστες μπορούν να πωλούν ή να προσφέρουν σπιτικά και αυτοπαραγωγικά προϊόντα, υποστηρίζοντας το μικρό και βιώσιμο τοπικό εμπόριο.
- Σύστημα ειδοποιήσεων: Τα μέλη λαμβάνουν έγκαιρες ειδοποιήσεις όταν δημοσιεύονται νέες προσφορές ή αιτήματα, επιτρέποντας γρήγορες απαντήσεις και αποτελεσματικό συντονισμό.
- Ευθυγράμμιση με την πράσινη κινητικότητα: Οι ειδοποιήσεις βοηθούν επίσης τους χρήστες να σχεδιάσουν φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μεταφοράς ή παράδοσης, ενθαρρύνοντας τη βιώσιμη τοπική εφοδιαστική.

Για τις αρχικές δοκιμές, η ομάδα πρότεινε την κυκλοφορία μιας πιλοτικής έκδοσης μέσω μιας ομάδας στο Facebook, επιτρέποντας στην κοινότητα να εξερευνήσει την ιδέα, να συλλέξει σχόλια και να βελτιώσει τις λειτουργίες πριν από την ανάπτυξη μιας πλήρους εφαρμογής και ιστοσελίδας.

Μεθοδολογία

Η δράση σχεδιάστηκε μέσω ενεργής διαγενεακής συνεργασίας, φέρνοντας σε επαφή νέους και ηλικιωμένους συμμετέχοντες, οι οποίοι καθόρισαν από κοινού τον σκοπό και τη δομή της πλατφόρμας. Αυτή η προσέγγιση εξασφάλισε όπως η ψηφιακή προσβασιμότητα, η χρηστικότητα και η συνάφεια με την κοινότητα να αντιμετωπιστούν από την αρχή. Η διαδικασία χρησίμευσε επίσης ως μαθησιακή εμπειρία στον τομέα της ψηφιακής παιδείας και της συν-δημιουργίας μεταξύ γενεών.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Η πρωτοβουλία αναμένεται να αποφέρει διάφορα θετικά αποτελέσματα:

- Ενίσχυση της διαγενεακής συνεργασίας μέσω κοινών οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.
- Αύξηση της ψηφιακής συμμετοχής των ηλικιωμένων μέσω προσβάσιμης τεχνολογίας.
- Βελτίωση των τοπικών, μικρής κλίμακας οικονομικών ανταλλαγών με βάση το αμοιβαίο όφελος και την εμπιστοσύνη.
- Μείωση των μεταφορικών αναγκών και του περιβαλλοντικού αντίκτυπου μέσω του τοπικού εμπορίου και του συντονισμού.
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινότητας μέσω της σύνδεσης της κοινωνικής συνοχής με τη βιώσιμη κινητικότητα και την παραγωγή και βελτίωση της τοπικής οικονομικής αλληλεπίδρασης και της κοινωνικής συνοχής μεταξύ των γενεών.

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Το μοντέλο είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμο σε άλλα ευρωπαϊκά πλαίσια, ιδίως σε μικρές πόλεις και αγροτικές περιοχές όπου το τοπικό εμπόριο και οι διαγενεακές ανταλλαγές είναι ουσιαστικής σημασίας για τη ζωτικότητα της κοινότητας. Η χρήση υφιστάμενων πλατφορμών κοινωνικών μέσων για τη δοκιμή καθιστά το μοντέλο χαμηλού κόστους και προσαρμόσιμο.

Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα θα εξαρτηθεί από τη συνεχή συμμετοχή των χρηστών, την υποστήριξη των τοπικών αρχών και την ενσωμάτωση σε ευρύτερες πολιτικές πράσινης κινητικότητας.

Διαγενεακό Hackathon για καινοτομία χωρίς αποκλεισμούς στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης
Βέλτιστη πρακτική που συντονίστηκε από το ODISEE (Βέλγιο)

Τίτλος βέλτιστης πρακτικής

Διαγενεακό Hackathon για καινοτομία χωρίς αποκλεισμούς στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης

Πλαίσιο και στόχος

Η διαγενεακή ομάδα του Βελγίου δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της πρακτικής «Hackathon» του ιδρύματος ODISEE. Έτσι, η ίδια η μορφή του hackathon εξασφάλισε τη διαγενεακή συμμετοχή, εμπλέκοντας μαθητές, καθηγητές, εμπειρογνώμονες και επαγγελματίες διαφορετικών ηλικιών. Η ποικιλομορφία των συμμετεχόντων επέτρεψε τη φυσική συνεργασία μεταξύ των γενεών, ενώ η δυναμική της ομάδας υποστηρίχθηκε από διαμεσολαβητές καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Κατά τη διάρκεια του Hackathon, οι ομάδες επικεντρώθηκαν στην εξερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η συν-δημιουργία και η ψηφιακή καινοτομία θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τις καθημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι, προωθώντας παράλληλα τη συνεργασία μεταξύ των γενεών. Η γήρανση του πληθυσμού του Βελγίου, σε συνδυασμό με την ταχεία ψηφιοποίηση, ανέδειξε την ανάγκη για λύσεις που εξισορροπούν την τεχνολογική καινοτομία με την ένταξη και τη χρηστικότητα.

Περιγραφή της πρακτικής

Το Hackathon λειτούργησε ως μια δομημένη διαδικασία καινοτομίας που συνδύαζε δημιουργικότητα, τεχνολογία και ενσυναίσθηση. Συμμετέχοντες από διάφορα υπόβαθρα, συμπεριλαμβανομένων νέων φοιτητών πανεπιστημίου, επαγγελματιών στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και ηλικιωμένων πολιτών, συνεργάστηκαν σε ομάδες για να σχεδιάσουν και να δημιουργήσουν πρωτότυπα λύσεων για πραγματικές προκλήσεις που επηρεάζουν τους ηλικιωμένους.
Συνολικά δημιουργήθηκαν 48 καινοτόμες ιδέες, που κατέδειξαν το δυναμικό της διαγενεακής συνεργασίας στην ψηφιακή και κοινωνική καινοτομία. Μεταξύ αυτών, επιλέχθηκαν δύο νικητήριες λύσεις για τον ισχυρό πρακτικό αντίκτυπό τους και τη διαγενεακή τους αξία.
Συγκεκριμένα, οι ιδέες περιελάμβαναν:

- Μια στρατηγική συμπεριφορικής ανταπόκρισης προσανατολισμένη στους ανθρώπους για ηλικιωμένους κατοίκους σε κέντρα φροντίδας, με στόχο τη δημιουργία πιο σεβαστών και υποστηρικτικών περιβαλλόντων χρησιμοποιώντας ένα σχεδιασμό χαμηλής τεχνολογίας με τεχνικές περιβαλλοντικής ώθησης σε περιβάλλοντα φροντίδας ατόμων με άνοια, συμπεριλαμβανομένων βραχιολιών RFID για απαλή ψηφιακή παρακολούθηση, δίνοντας προτεραιότητα στην ένταξη και τη σκοπιμότητα για τους ηλικιωμένους χρήστες.
- Ένα τεχνολογικά υποβοηθούμενο τηλεφωνικό σύστημα για ηλικιωμένους, που βελτιώνει την επικοινωνία με τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης. Αυτή η λύση προτείνει μια υβριδική προσέγγιση στην επικοινωνία με το νοσοκομείο, συνδυάζοντας chatbots με ανθρώπινη παρακολούθηση, αναγνωρίζοντας τόσο τις δυνατότητες όσο και τα όρια των ψηφιακών εργαλείων για ηλικιωμένους.

Όλες οι ιδέες και τα αποτελέσματα τεκμηριώθηκαν και κοινοποιήθηκαν στους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς, προωθώντας ευκαιρίες για περαιτέρω ανάπτυξη και πιθανή ενσωμάτωση στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής πρόνοιας.

Μεθοδολογία

Το Hackathon συγκέντρωσε συμμετέχοντες όλων των ηλικιών σε ένα συνεργατικό περιβάλλον που έδινε έμφαση στην ισότητα, τη δημιουργικότητα και την εμπειρία. Οι ηλικιωμένοι συνέβαλαν με πρακτικές ιδέες βασισμένες στις καθημερινές προκλήσεις, ενώ οι νέοι φοιτητές προσέφεραν τις γνώσεις τους στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας και του σχεδιασμού. Αυτή η δομή ενθάρρυνε την αμοιβαία μάθηση, τον σεβασμό και την καινοτομία μέσω της ποικιλομορφίας. Συμμετείχαν επίσης ενδιαφερόμενοι φορείς από ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης, τεχνολογικοί εταίροι και κοινοτικές οργανώσεις, διασφαλίζοντας ότι οι προτεινόμενες λύσεις ήταν σχετικές, ρεαλιστικές και βασισμένες στις τρέχουσες κοινωνικές ανάγκες.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Το Hackathon παρουσίασε μετρήσιμα αποτελέσματα τόσο στον τομέα της καινοτομίας όσο και σε κοινωνικό αντίκτυπο, όπως:

- Την παραγωγή πολλαπλών, τεκμηριωμένων ιδεών και προτάσεων ως λύσεις.
- Την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ νέων και ηλικιωμένων συμμετεχόντων, προάγοντας την αμοιβαία κατανόηση.
- Την αύξηση της ευαισθητοποίησης των θεσμικών φορέων σχετικά με τη σημασία του σχεδιασμού υπεύθυνων και φιλικών προς την ηλικία τεχνολογιών και πρακτικών.
- Τη δημιουργία ενός πλαισίου για τη διοργάνωση μελλοντικών συμμετοχικών δράσεων καινοτομίας.

Το ίδιο το μοντέλο του hackathon αποδείχθηκε ένα αναπαραγώγιμο εργαλείο συμμετοχής των πολιτών και συν-σχεδιασμού, γεφυρώνοντας γενεακά και τεχνολογικά χάσματα.

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Η πρακτική του Hackathon αντιπροσωπεύει ένα μεταβιβάσιμο μοντέλο διαγενεακής καινοτομίας, προσαρμόσιμο σε άλλους θεματικούς τομείς ή περιοχές. Μπορεί να αναπαραχθεί από τοπικές αρχές, πανεπιστήμια ή ΜΚΟ που επιδιώκουν να προωθήσουν διαδικασίες σχεδιασμού χωρίς αποκλεισμούς.
Η βιωσιμότητά της πρακτικής έγκειται στην ευελιξία της, καθώς τα hackathons μπορούν να προσαρμοστούν ανάλογα με τις τοπικές δυνατότητες και τα αποτελέσματα μπορούν να τροφοδοτήσουν άμεσα τις στρατηγικές καινοτομίας των δήμων ή του τομέα της υγείας.
Η συνεχής τεκμηρίωση, η καθοδήγηση και η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών εξασφαλίζουν ότι οι πολλά υποσχόμενες ιδέες προχωρούν πέρα από το στάδιο μιας εκδήλωσης.

Διαγενεακό Κέντρο Βιωσιμότητας
Βέλτιστη πρακτική που συντονίστηκε
από το Πανεπιστήμιο Λεμεσού και το Materia Group (Κύπρος)

Τίτλος βέλτιστης πρακτικής

Διαγενεακό Κέντρο Βιωσιμότητας

Πλαίσιο και στόχος

Η διαγενεακή ομάδα της Κύπρου δημιουργήθηκε από κατοίκους της κοινότητας Λυμπιών στη Λευκωσία, φέρνοντας σε επαφή νέους και ηλικιωμένους με σκοπό να σχεδιάσουν από κοινού μια λύση που θα αντιμετωπίζει την πρόκληση της εκπαιδευτικής αλληλεπίδρασης και της βιώσιμης διαβίωσης. Μέσα από συνεργατικές συζητήσεις και κοινές δραστηριότητες, οι συμμετέχοντες συνδύασαν τις εμπειρίες, τις ιδέες και τις ανάγκες τους για να αναπτύξουν μια περιεκτική πρόταση που αντικατοπτρίζει τις προσδοκίες της κοινότητας για ενίσχυση των διαγενεακών δεσμών και πιο βιώσιμες καθημερινές πρακτικές.

Το Διαγενεακό Κέντρο Βιωσιμότητας ως ιδεά είναι αποτέλεσμα της σύνθεσης των πέντε ιδεών που αναπτύχθηκαν από κοινού κατά τη διάρκεια των συμμετοχικών ομαδικών συνεδριών:

1. Δημιουργία ενός κέντρου νέων για μάθηση, κοινωνικοποίηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων.
2. Ίδρυση ενός café βιωσιμότητας (καφενείου) που ως χώρος θα φιλοξενεί εργαστήρια, πολιτιστικές εκδηλώσεις και ευκαιρίες για διαγενεακή ανταλλαγή.
3. Ανάπτυξη ενός πράσινου υπαίθριου χώρου για περιβαλλοντική εκπαίδευση και κοινοτικές δραστηριότητες.
4. Δημιουργία πεζοδρομίου και ποδηλατοδρόμου με στόχο την προώθηση της πράσινης μετακίνησης και του ενεργού τρόπου ζωής.
5. Ένα σχέδιο βιωσιμότητας που να εμπλέκει όλη την κοινότητα, που περιλαμβάνει κομποστοποίηση, κόμβους ανακύκλωσης και προγράμματα κατάρτισης για οικολογικές πρακτικές.

Ενσωματώνοντας αυτά τα στοιχεία, η διαγενεακή ομάδα οραματίστηκε μια ενιαία κοινοτική πρωτοβουλία που συνδυάζει την περιβαλλοντική ευθύνη, την ψηφιακή ένταξη και την κοινωνική συνοχή.

Περιγραφή της πρακτικής

Το προτεινόμενο Κέντρο Βιωσιμότητας της κοινότητας θα στεγαστεί σε ένα υποαξιοποιημένο κτίριο και να το μετατρέψει σε έναν πολυλειτουργικό κοινοτικό κόμβο για βιώσιμη μάθηση και δράση.
Τα βασικά χαρακτηριστικά του Κέντρου περιλαμβάνουν:

- Χώρους εκπαίδευσης και κατάρτισης: Χώροι για εργαστήρια, διαλέξεις και συνεδρίες ψηφιακών δεξιοτήτων με έμφαση στην ανακύκλωση, την ενεργειακή απόδοση και την υπεύθυνη κατανάλωση.
- Σταθμούς ανακύκλωσης και κομποστοποίησης: Ειδικοί χώροι για την προώθηση πρακτικών περιβαλλοντικών πρακτικών και της συμμετοχής της κοινότητας.
- Ψηφιακά εργαλεία συντονισμού: Ένα ηλεκτρονικό ημερολόγιο για τον προγραμματισμό εκδηλώσεων και πλατφόρμες κοινωνικών μέσων για την επικοινωνία, την προβολή και την προώθηση τοπικών πρωτοβουλιών.

Το Κέντρο θα λειτουργεί τόσο ως ένας φιλόξενος χώρος για ανεπίσημες συγκεντρώσεις, συζητήσεις και διαγενεακή ανταλλαγή και διάδραση, όσο και ως ένας χώρος για την ενθάρρυνση της συνεργασίας, της συνεχούς μάθησης και της περιβαλλοντικής διαχείρισης μεταξύ των γενεών.

Μεθοδολογία

Ο σχεδιασμός και το όραμα του Κέντρου ήταν αποτέλεσμα συνεργατικής, διαγενεακής ομαδικής εργασίας στην οποία συμμετείχαν νέοι και ηλικιωμένοι από τα Λύμπια. Οι συμμετέχοντες διαμόρφωσαν από κοινού την πρόταση μέσω δομημένων εργαστηρίων και επιτόπιων επισκέψεων που ενθάρρυναν τη δημιουργικότητα, την κοινή ευθύνη και την συμμετοχική διαχείριση της κοινότητας.

Αυτή η προσέγγιση συν-σχεδιασμού εξασφάλισε ότι η ιδέα του Κέντρου αντανακλά τις πραγματικές τοπικές ανάγκες, ενώ παράλληλα ενδυνάμωσε όλες τις γενεές να συνεισφέρουν τις απόψεις και τις δεξιότητές τους. Επίσης, η διαδικασία που ακολουθήθηκε, χωρίς αποκλεισμούς, ενίσχυσε τους δεσμούς της κοινότητας και κατέδειξε την αξία της κοινής ηγεσίας στην αειφόρο ανάπτυξη.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Το Διαγενεακό Κέντρο Βιωσιμότητας αναμένεται να αποφέρει μακροπρόθεσμα οφέλη για την κοινότητα Λυμπιών και τους κατοίκους της μέσω:

- Της ενίσχυσης της διαγενεακής συνεργασίας και της συνοχής της κοινότητας.
- Της βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω της κατάρτισης και της συμμετοχής στο διαδίκτυο.
- Της αύξησης της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και της προώθησης βιώσιμων τρόπων ζωής.
- Της μετατροπής ενός υποαξιοποιημένου τοπικού χώρου σε ένα δυναμικό κέντρο μάθησης, δημιουργικότητας και κοινωνικής ένταξης.

Συνολικά, το Κέντρο στοχεύει να γίνει καταλύτης αλλαγής, εμπνέοντας τους κατοίκους να υιοθετήσουν περιβαλλοντικά υπεύθυνες συνήθειες και καλλιεργώντας ένα κοινό αίσθημα σκοπού και προόδου για την κοινότητά τους.

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Αυτή η βέλτιστη πρακτική είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμη σε άλλες κοινότητες που επιδιώκουν να συνδυάσουν τη βιωσιμότητα, την εκπαίδευση και τη διαγενεακή ανταλλαγή. Το μοντέλο καταδεικνύει πώς οι υποαξιοποιημένοι κοινοτικοί χώροι μπορούν να μετατραπούν σε πολυλειτουργικούς κόμβους μάθησης και συνεργασίας.

Η βιωσιμότητα της πρωτοβουλίας υποστηρίζεται από ένα λεπτομερές χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε κατά τη διάρκεια της δράσης, στο οποίο περιγράφονται τα βήματα για την ίδρυσή και τη μακροπρόθεσμη λειτουργία του Κέντρου. Επίσης, δημιουργήθηκε μια αντιπροσωπευτική επιτροπή για την επίβλεψη του σχεδιασμού, της χρηματοδότησης και του συντονισμού, εξασφαλίζοντας τη δομημένη διαχείριση και τη συνεχή συμμετοχή της κοινότητας. Έχει ήδη πραγματοποιηθεί συνάντηση με τον αντιδήμαρχο για να εξασφαλιστεί η συμπερίληψη του Κέντρου στο προσεχές σχέδιο δράσης του Δήμου, ενισχύοντας έτσι τη θεσμική υποστήριξη. Οι πολυλειτουργικοί χώροι, τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τα ψηφιακά εργαλεία επικοινωνίας του Κέντρου θα εξασφαλίσουν περαιτέρω τη συνεχή συμμετοχή, τη διαγενεακή μάθηση και την περιβαλλοντική διαχείριση εντός της κοινότητας των Λυμπιών.

Συνολικά, η βιωσιμότητα της πρακτικής εξαρτάται από τη συνεχή συμμετοχή της κοινότητας, την υποστήριξη των τοπικών αρχών και τις συνεργασίες με εκπαιδευτικούς και περιβαλλοντικούς οργανισμούς. Με την ενσωμάτωση κοινωνικών, περιβαλλοντικών και ψηφιακών διαστάσεων, το Κέντρο παρέχει ένα πρακτικό και αναπαραγώγιμο πλαίσιο για την τοπική βιωσιμότητα και ένταξη.

“2 Generations-1 Plate”: Ένα κανάλι που προωθεί την Υγιεινή και Βιώσιμη Διατροφή μέσω της Διαγενεακής Συνεργασίας
Βέλτιστη πρακτική που συντονίστηκε από την ΔΥΕΚΟ (Ελλάδα)

Τίτλος βέλτιστης πρακτικής
“2 Generations-1 Plate” (2G1P): Ένα κανάλι που προωθεί την υγιεινή και βιώσιμη διατροφή μέσω της διαγενεακής συνεργασίας

Πλαίσιο και στόχος
Η διαγενεακή ομάδα της Ελλάδας προσδιόρισε αρχικά δύο τομείς προτεραιότητας για τη δημιουργία σημαντικού τοπικού αντίκτυπου: τη διαχείριση των υδάτων και την ιατρική ευεξία και διατροφή. Κατά τα αρχικά στάδια, οι συμμετέχοντες συνεργάστηκαν για να σκιαγραφήσουν πρακτικές στρατηγικές για τα νοικοκυριά με στόχο τη μείωση της σπατάλης νερού, συμπεριλαμβανομένης της πιο αποτελεσματικής χρήσης της τουαλέτας, της συνειδητής καθημερινής κατανάλωσης νερού και της ευαισθητοποίησης σχετικά με το νερό ως κοινό κοινοτικό πόρο.
Καθώς η δράση προχωρούσε, η ομάδα αποφάσισε συλλογικά να επικεντρωθεί περισσότερο στο θέμα της ιατρικής ευεξίας και της διατροφής, αναγνωρίζοντας τη σημασία του τόσο για τη σωματική όσο και για την ψυχική υγεία, καθώς και τη στενή του σχέση με την μεσογειακή πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας. Το θέμα αυτό προσέφερε μια ιδανική ευκαιρία για να συνδυαστούν οι παραδοσιακές γνώσεις των ηλικιωμένων με τις ψηφιακές και δημιουργικές δεξιότητες των νεότερων συμμετεχόντων, με αποτέλεσμα τη συν-δημιουργία ενός Οδηγού για την Υγιεινή Παραδοσιακή Μεσογειακή Διατροφή, ο οποίος θα προωθηθεί μέσω διαδικτυακών εργαλείων για την ευρύτερη ενημέρωση της κοινότητας.

Περιγραφή της πρακτικής
Μέσα από τις συνεδρίες και τη διαγενεακή συνεργασία, η πρακτική οδήγησε στη δημιουργία ενός καναλιού YouTube με τίτλο: “2 Generations–1 Plate” (2G1P), αφιερωμένο στην προώθηση υγιεινών και βιώσιμων διατροφικών συνηθειών μέσα από το πρίσμα της παραδοσιακής μεσογειακής διατροφής.
Το κανάλι, το οποίο αναπτύχθηκε από κοινού από νέους και ηλικιωμένους συμμετέχοντες, περιλαμβάνει:

- Παραδοσιακές συνταγές και ιστορίες: Οι ηλικιωμένοι μοιράζονται αυθεντικές μεσογειακές συνταγές μαζί με πολιτιστικές ιστορίες που συνδέονται με οικογενειακές παραδόσεις, εποχιακά έθιμα και τοπική κληρονομιά.
- Συμβουλές για υγιεινή και βιώσιμη διατροφή: Τα βίντεο αναδεικνύουν τη χρήση τοπικών και εποχιακών συστατικών, ευαισθητοποιώντας το κοινό σχετικά με τα διατροφικά και περιβαλλοντικά οφέλη της παραδοσιακής μεσογειακής διατροφής.
- Ψηφιακή παραγωγή και επικοινωνία: Οι νέοι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία για τη μαγνητοσκόπηση, την επεξεργασία και την προώθηση του περιεχομένου μέσω των κοινωνικών μέσων, εξασφαλίζοντας επαγγελματική παρουσίαση και ευρύτερη επικράτηση.

Το κανάλι λειτουργεί τόσο ως εργαλείο για τη διατήρηση του πολιτισμού όσο και ως σύγχρονος εκπαιδευτικός πόρος για το κοινό που ενδιαφέρεται για την ισορροπημένη διατροφή και τη βιωσιμότητα. Μέσω του 2G1P, το φαγητό γίνεται σημείο σύνδεσης μεταξύ των γενεών, προωθώντας τη δημιουργικότητα, την αμοιβαία μάθηση και έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής ριζωμένο στην τοπική κληρονομιά.

Μεθοδολογία

Η διαδικασία συν-σχεδιασμού περιελάμβανε ενεργή συνεργασία μεταξύ νέων και ηλικιωμένων σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης του έργου. Οι ηλικιωμένοι συνέβαλαν με την μαγειρική τους εμπειρία, τις παραδοσιακές γνώσεις και τις προσωπικές τους ιστορίες, ενώ οι νέοι συμμετέχοντες εφάρμοσαν τις ψηφιακές τους γνώσεις για να μετατρέψουν αυτές τις συνεισφορές σε ελκυστικό, υψηλής ποιότητας διαδικτυακό περιεχόμενο.

Τα εργαστήρια ενθάρρυναν την αμοιβαία μάθηση και τον αμοιβαίο σεβασμό, δείχνοντας πώς η τεχνολογία μπορεί να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των γενεών και να δώσει νέα πνοή στις πολιτιστικές παραδόσεις. Η διαδικασία ενίσχυσε επίσης το αίσθημα κοινότητας και κοινής ταυτότητας των συμμετεχόντων μέσω της δημιουργικής, στοχευμένης ομαδικής εργασίας.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Η πρωτοβουλία “2 Generations–1 Plate”αναμένεται να αποφέρει διάφορα μακροπρόθεσμα οφέλη:

- Προώθηση υγιεινού τρόπου ζωής, ενθάρρυνση της ισορροπημένης διατροφής και της συνειδητής κατανάλωσης τροφής μέσω παραδοσιακών μεσογειακών πρακτικών.
- Διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της καταγραφής και της διάδοσης παραδοσιακών συνταγών, ιστοριών και εθίμων στις μελλοντικές γενιές.
- Ψηφιακή ενδυνάμωση μέσω της ενίσχυσης των τεχνολογικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων, ιδιαίτερα των ηλικιωμένων.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη βιωσιμότητα, καθώς εστιάζει στην επίδειξη του τρόπου με τον οποίο οι διατροφικές επιλογές επηρεάζουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα μέσω της τοπικής και εποχιακής κατανάλωσης.

Αυτή η πρακτική ενσωματώνει αποτελεσματικά την παραδοσιακή διατροφική κουλτούρα σε ένα σύγχρονο εργαλείο επικοινωνίας για την εκπαίδευση σε θέματα ευεξίας και βιωσιμότητας.

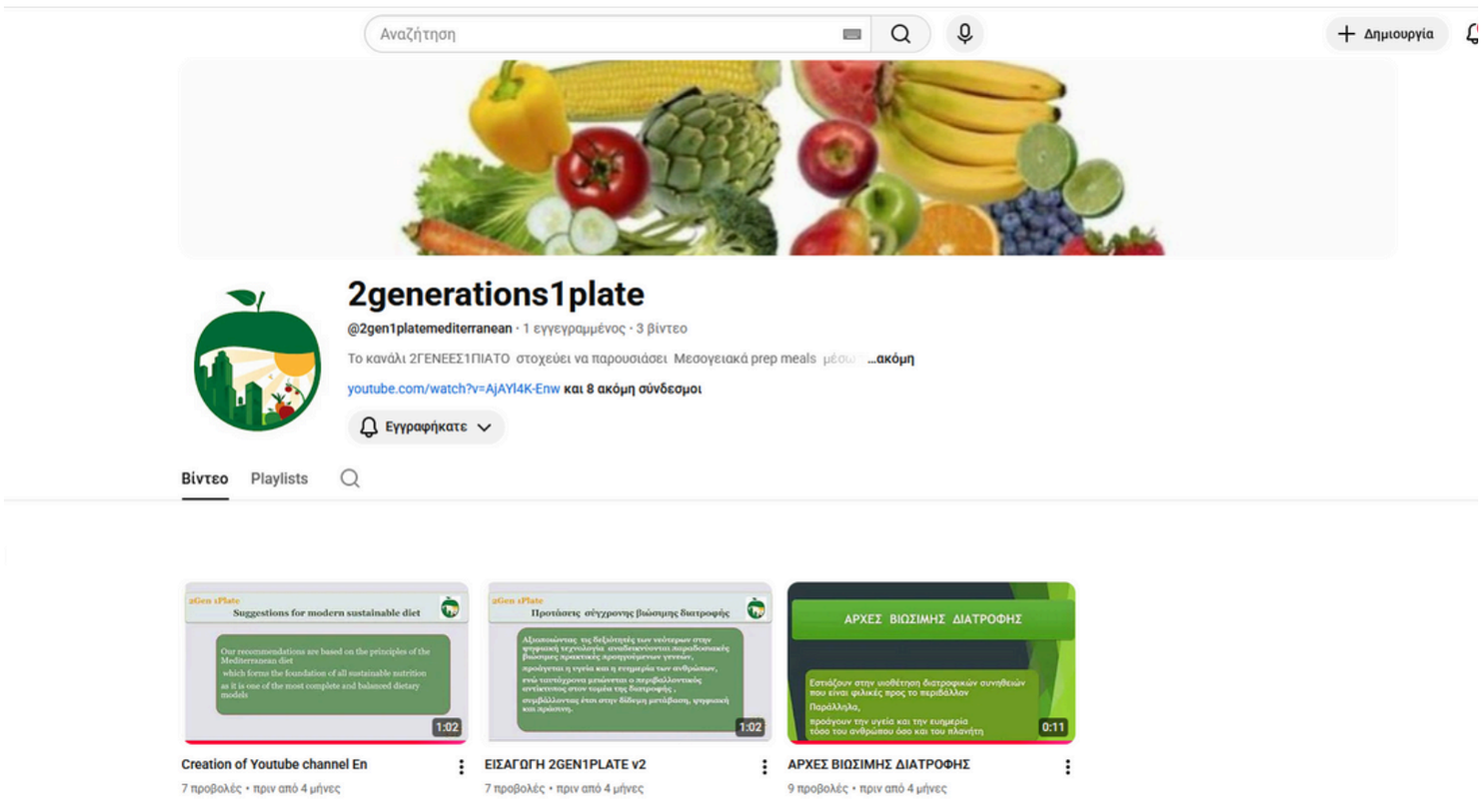

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Αυτή η βέλτιστη πρακτική είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμη σε άλλες περιοχές που επιδιώκουν να συνδυάσουν την πολιτιστική κληρονομιά, την ψηφιακή καινοτομία και τη διαγενεακή μάθηση. Η ιδέα ενός διαδικτυακού καναλιού μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί σε διαφορετικούς θεματικούς τομείς, όπως η παραδοσιακή χειροτεχνία, η τοπική ιστορία ή η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, χρησιμοποιώντας προσβάσιμες και οικονομικά αποδοτικές ψηφιακές πλατφόρμες.

Στην Ελλάδα, η ομάδα σχεδιάζει να ενσωματώσει τον οδηγό για τη μεσογειακή διατροφή και τη βιωσιμότητα στις δραστηριότητες της τοπικής κοινότητας και να συνεχίσει να τον προωθεί μέσω του καναλιού YouTube «2 Generations–1 Plate» (2G1P).

Προγραμματίζεται επίσης μια δημόσια εκδήλωση επίδειξης με σκοπό την προσέλκυση ευρύτερου κοινού και την ενίσχυση της συμμετοχής της κοινότητας. Για την περαιτέρω αύξηση της προβολής και της αναγνωρισιμότητας, η ομάδα εξετάζει το ενδεχόμενο συνεργασίας με τοπικούς influencers που μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση του μηνύματος και να υποστηρίξουν τη συνεχή προώθηση και αντίκτυπο του καναλιού.

Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της πρακτικής εξαρτάται από τη συνεχή παραγωγή περιεχομένου, την ενεργό συμμετοχή του κοινού και την ανάπτυξη συνεργασιών με σχολεία, πολιτιστικά ιδρύματα και οργανισμούς ευεξίας.

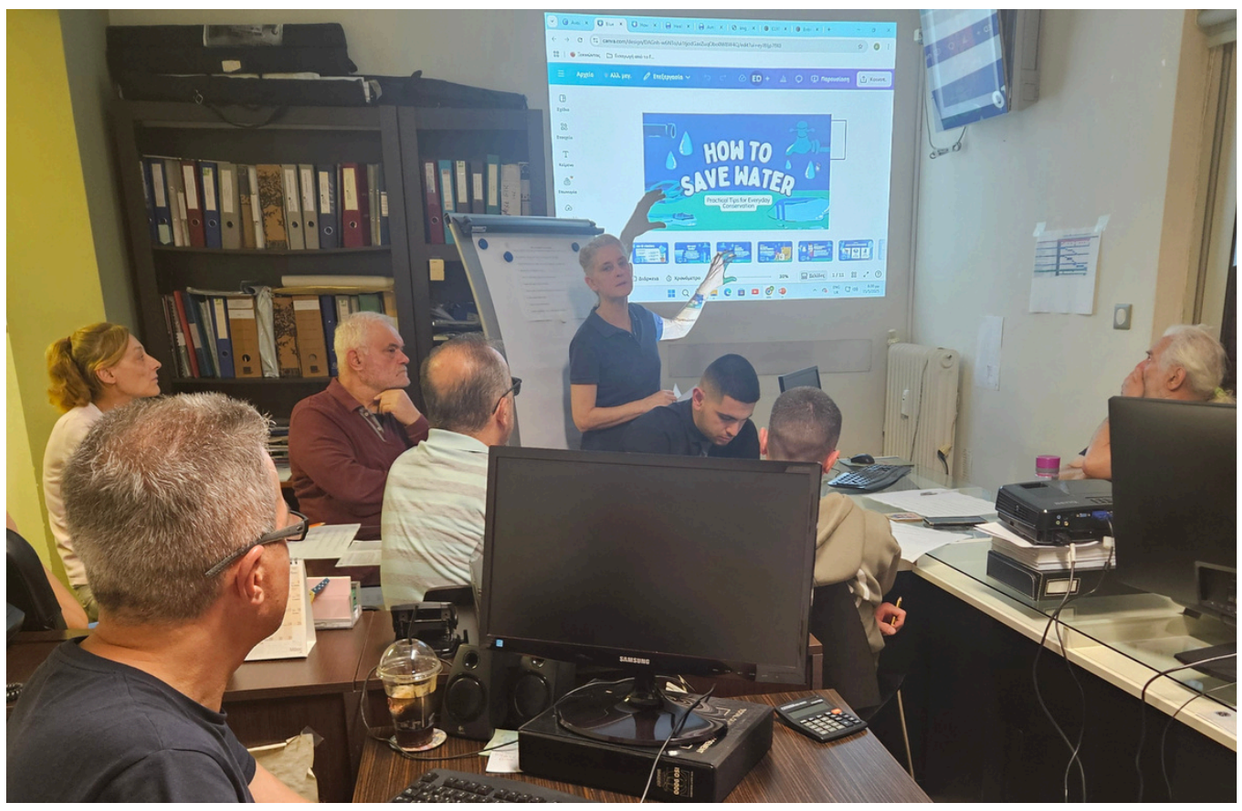

“Local Bites”: Μια εφαρμογή για κινητά που συνδέει τις κοινότητες μέσω βιώσιμων συστημάτων τροφίμων και διαγενεακή ψηφιακή καινοτομία
Βέλτιστη πρακτική που συντονίστηκε από το Eurospeak (Ιρλανδία)

Τίτλος βέλτιστης πρακτικής

“Local Bites”: Μια εφαρμογή για κινητά που συνδέει τις κοινότητες μέσω βιώσιμων συστημάτων τροφίμων και διαγενεακή ψηφιακή καινοτομία

Πλαίσιο και στόχος

Η διαγενεακή ομάδα της Ιρλανδίας επικεντρώθηκε στην ενίσχυση των βιώσιμων τοπικών συστημάτων τροφίμων και στη βελτίωση της ψηφιακής ένταξης, ιδίως για τους ηλικιωμένους κατοίκους. Πολλοί ηλικιωμένοι ενδιαφέρονταν να έχουν πρόσβαση σε τοπικά προϊόντα, αλλά αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην πλοήγηση στις τυπικές διαδικτυακές πλατφόρμες.
Η ομάδα είχε ως στόχο να δημιουργήσει μια λύση, πρακτική και φιλική προς τον χρήστη που θα γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ των ψηφιακών εργαλείων, των αναγκών της κοινότητας και της βιώσιμης κατανάλωσης. Το αποτέλεσμα είναι ένα πρωτότυπο κινητής εφαρμογής, με τίτλο “Local Bites”, που έχει σχεδιαστεί για να συνδέει τους τοπικούς παραγωγούς τροφίμων με τους καταναλωτές, προωθώντας παράλληλα τη βιώσιμη κατανάλωση και υποστηρίζοντας τις τοπικές οικονομίες. Η εφαρμογή εστιάζει στη γεφύρωση των ψηφιακών εργαλείων, των αναγκών της κοινότητας και της διαγενεακής συνεργασίας, εξασφαλίζοντας προσβασιμότητα για όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Περιγραφή της πρακτικής

Το πρωτότυπο της εφαρμογής “Local Bites” έχει σχεδιαστεί για να συνδέει τους τοπικούς καταναλωτές με τους κοντινούς παραγωγούς τροφίμων, προωθώντας παράλληλα πρακτικές που σέβονται το περιβάλλον.
Τα βασικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν:

- Προφίλ αγροκτημάτων: Λεπτομερείς πληροφορίες για τους τοπικούς παραγωγούς και τα διαθέσιμα εποχιακά προϊόντα.
- Φιλική προς τους ηλικιωμένους διεπαφή: Μεγάλα κουμπιά, απλοποιημένη πλοήγηση και σχεδιασμός με έμφαση στην προσβασιμότητα.
- Επιλογές παραγγελίας και πληρωμής: Λειτουργία τηλεφωνικής παραγγελίας και πληρωμές σε μετρητά για να εξυπηρετηθούν χρήστες με περιορισμένες ψηφιακές γνώσεις.

Το πρωτότυπο σχεδιάστηκε με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων σχεδιασμού, όπως Canva και Figma, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας λογότυπου, δείγματος αρχικής οθόνης και προτύπου προγράμματος παράδοσης.

Μεθοδολογία

Η διαδικασία συν-δημιουργίας που ακολουθήθηκε κατά τη διάρκεια αυτής της δράσης περιελάμβανε διαγενεακή συνεργασία, με τους ηλικιωμένους να συνεισφέρουν με τις απόψεις τους σχετικά με την προσβασιμότητα, τη χρηστικότητα και τις τοπικές προτιμήσεις, ενώ οι νέοι συμμετέχοντες ηγήθηκαν του ψηφιακού σχεδιασμού και της τεχνικής ανάπτυξης.
Για να καλύψει τα διαφορετικά επίπεδα ψηφιακών γνώσεων, η ομάδα πρότεινε μια πρακτική στρατηγική υλοποίησης, δοκιμάζοντας αρχικά την ιδέα μέσω γνωστών πλατφορμών όπως το WhatsApp και το Facebook. Αυτή η σταδιακή προσέγγιση εξασφάλισε τη συμμετοχή της κοινότητας και επέτρεψε τη σταδιακή υιοθέτηση της ιδέας.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Η πρωτοβουλία “Local Bites” αναμένεται να προσφέρει πολλαπλά οφέλη, όπως:

- Βελτίωση της πρόσβασης σε τοπικά συστήματα τροφίμων και υποστήριξη της βιώσιμης κατανάλωσης μέσω της σύνδεσης των καταναλωτών με τους τοπικούς παραγωγούς.
- Παροχή στους ηλικιωμένους μιας φιλικής προς τον χρήστη πλατφόρμα, και γεφύρωση του τεχνολογικού χάσματος.
- Ενθάρρυνση περιβαλλοντικά υπεύθυνων καταναλωτικών συμπεριφορών και υποστήριξη των τοπικών οικονομιών.

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Αυτή η βέλτιστη πρακτική είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμη σε άλλες περιοχές που επιδιώκουν να ενισχύσουν τα τοπικά συστήματα τροφίμων, προωθώντας παράλληλα τη διαγενεακή συνεργασία και την ψηφιακή ένταξη. Παρέχει ένα αναπαραγώγιμο μοντέλο για κοινότητες που επιδιώκουν να συνδυάσουν την τεχνολογία, τη βιωσιμότητα και την κοινωνική συμμετοχή, αποδεικνύοντας την αξία της πιλοτικής εφαρμογής γνωστών πλατφορμών πριν από την πλήρη υλοποίηση ψηφιακών λύσεων.

Στην Ιρλανδία, η ομάδα σχεδιάζει να εξασφαλίσει την υποστήριξη των τοπικών συμβουλίων και των κοινοτικών οργανώσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη της εφαρμογής «από το αγρόκτημα στην πόρτα». Τα μελλοντικά βήματα περιλαμβάνουν την υποβολή αίτησης για τοπική ή ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και τη δημιουργία ενός συνεταιριστικού μοντέλου παράδοσης στο οποίο θα συμμετέχουν τόσο ηλικιωμένοι όσο και νέοι, εξασφαλίζοντας τη διαρκή διαγενεακή συνεργασία, την ψηφιακή συμμετοχή και τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στα τοπικά συστήματα τροφίμων.

Η βιωσιμότητα της πρωτοβουλίας εξαρτάται από τη συνεχή συμμετοχή της κοινότητας, τη συνεχή υποστήριξη των τοπικών παραγωγών και την προσαρμοστικότητα της εφαρμογής στις τοπικές ανάγκες και στα διαφορετικά επίπεδα τεχνολογικής ετοιμότητας.

Γεφυρώνοντας τις γενεές μέσω κοινοτικών εργαστηρίων
Βέλτιστη πρακτική συντονισμένη από την InnoEduLab (Ρουμανία)

Τίτλος βέλτιστης πρακτικής

Γεφυρώνοντας τις γενεές μέσω κοινοτικών εργαστηρίων

Πλαίσιο και στόχος

Η διαγενεακή ομάδα της Ρουμανίας εντόπισε ένα κενό στη διαγενεακή σύνδεση, την ψηφιακή παιδεία και τη μεταφορά πρακτικών δεξιοτήτων εντός των τοπικών κοινοτήτων. Οι ηλικιωμένοι συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ψηφιακή συμμετοχή, ενώ οι νέοι δεν έχουν πρόσβαση στις γνώσεις των ηλικιωμένων και στις πρακτικές δεξιότητες της ζωής.

Για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα, η ομάδα επικεντρώθηκε στη δημιουργία συνεχών, κοινοτικών μαθησιακών εμπειριών που ενθαρρύνουν τη συνεργασία, την εμπιστοσύνη και την ανταλλαγή γνώσεων. Αυτές οι δραστηριότητες στοχεύουν στην ενίσχυση των κοινωνικών δεξιοτήτων, όπως η ενσυναίσθηση, η ρύθμιση των συναισθημάτων και η επικοινωνία, ενώ παράλληλα ενσωματώνουν πράσινες και ψηφιακές πρακτικές.

Περιγραφή της πρακτικής

Η δράση αυτή επικεντρώθηκε σε συναντήσεις και εργαστήρια μεταξύ γενεών, συνδυάζοντας δομημένες και άτυπες ευκαιρίες μάθησης.

Τα βασικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Πρακτικά μικροεργαστήρια: Με έμφαση στις ψηφιακές δεξιότητες, τις πρακτικές βιωσιμότητας, τη χειροτεχνία και την επικοινωνία, αυτές οι συνεδρίες προωθούν την ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων μεταξύ των γενεών.
- Τακτικές συναντήσεις: Αυτές οι συγκεντρώσεις, που πραγματοποιούνται σε οικείους χώρους της κοινότητας, ενθαρρύνουν τη συμμετοχή, μειώνουν τα εμπόδια και χτίζουν εμπιστοσύνη μεταξύ νέων και ηλικιωμένων.
- Πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις: Κοινές δραστηριότητες, όπως μαθήματα μαγειρικής, βραδιές κινηματογράφου και περιπάτους στη γειτονιά, προωθούν τη μάθηση μέσω ανάπτυξης σχέσεων και τον πολιτισμικό διάλογο.
- Ενσωμάτωση πράσινων και ψηφιακών πρακτικών: Οι συμμετέχοντες εξερεύνησαν περιβαλλοντικά βιώσιμες συμπεριφορές και ψηφιακές δεξιότητες, συνδυάζοντας τη διπλή εστίαση του προγράμματος, στη βιωσιμότητα και την τεχνολογία.

Αυτές οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για μακροπρόθεσμη συμμετοχή, επιτρέποντας την ανάπτυξη διαγενεακών σχέσεων πέρα από το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος και προωθώντας τη διαρκή επίδραση στην κοινότητα.

Μεθοδολογία

Τα εργαστήρια και οι συναντήσεις σχεδιάστηκαν από κοινού από νέους και ηλικιωμένους συμμετέχοντες, εξασφαλίζοντας τη συνάφεια, την προσβασιμότητα και το αμοιβαίο όφελος. Οι ηλικιωμένοι συνέβαλαν με την εμπειρία ζωής, τις παραδοσιακές γνώσεις και τη καθοδήγησή τους, ενώ οι νέοι με τις ψηφιακές δεξιότητες, τη δημιουργικότητα και την οργανωτική υποστήριξή τους.

Η διαδικασία σχεδιασμού έδωσε προτεραιότητα στα εξής:

- Προσβάσιμους χώρους και προγραμματισμό για τη μεγιστοποίηση της συμμετοχής.
- Πρακτικό, διαδραστικό περιεχόμενο που συνδυάζει τη μάθηση με την εφαρμογή στην πραγματική ζωή.
- Δραστηριότητες που ενσωματώνουν τόσο πράσινες πρακτικές όσο και ψηφιακή παιδεία.

Αυτή η συνεργατική προσέγγιση ενίσχυσε τις διαγενεακές σχέσεις, βελτίωσε τα μαθησιακά αποτελέσματα και ενδυνάμωσε τους συμμετέχοντες να συμβάλουν ενεργά στην κοινότητά τους.

Αποτελέσματα και αναμενόμενος αντίκτυπος

Η πρωτοβουλία αναμένεται να έχει πολλαπλά οφέλη, όπως:

- Ενίσχυση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των γενεών μέσω της ανάπτυξης της ενσυναίσθησης, της συναισθηματικής νοημοσύνης και της εμπιστοσύνης μεταξύ των γενεών.
- Αύξηση της ψηφιακής παιδείας, των πρακτικών δεξιοτήτων και της γνώσης των βιώσιμων πρακτικών.
- Ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της εφαρμογής κοινών εμπειριών και της ενεργού συμμετοχής στην τοπική ζωή.
- Προώθηση περιβαλλοντικά συνειδητών δράσεων και θετικής χρήσης ψηφιακών εργαλείων.
- Ανάδειξη της αξίας της δια βίου μάθησης και της συμμετοχής για όλες τις ηλικίες.

Μεταβιβασιμότητα και βιωσιμότητα

Αυτή η βέλτιστη πρακτική είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμη σε άλλες περιοχές που στοχεύουν στην ενίσχυση της διαγενεακής μάθησης, της συνοχής της κοινότητας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων. Το ευέλικτο, κοινοτικό μοντέλο μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά πολιτισμικά, κοινωνικά και τεχνολογικά πλαίσια.

Στη Ρουμανία, η προσέγγιση που βασίζεται σε εργαστήρια συνεχίζεται μέσω μιας ειδικής ψηφιακής ομαδικής συνομιλίας, διατηρώντας την επικοινωνία, προγραμματίζοντας μελλοντικές συνεδρίες και προωθώντας την ανταλλαγή γνώσεων με έμφαση στη βιώσιμη διαβίωση και την κοινωνική ένταξη. Συνολικά, η βιωσιμότητα της πρακτικής εξαρτάται από τη συνεχή συμμετοχή των συμμετεχόντων, τους προσβάσιμους χώρους και τις ισχυρές τοπικές συνεργασίες, εξασφαλίζοντας ότι τόσο οι ψηφιακές όσο και οι πράσινες πρακτικές παραμένουν ενσωματωμένες σε μακροπρόθεσμες στρατηγικές διαγενεακής μάθησης.

Διδάγματα

Το πρόγραμμα InterGenic μέσω των εφαρμογών του και των σχολίων που έλαβε, ανέδειξε ότι η διαγενεακή δράση είναι μια εξαιρετικά αποτελεσματική εκπαιδευτική μεθοδολογία, που διευρύνει την κατανόηση των συμμετεχόντων από την απλή αλληλεπίδραση ή υποστήριξη μεταξύ ηλικιακών ομάδων σε ένα πλουσιότερο μοντέλο αμοιβαίας μάθησης, συνεργασίας και κοινής επίλυσης προβλημάτων.

Σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, τόσο οι νέοι όσο και οι ηλικιωμένοι εξέφρασαν αυξημένη προθυμία να αλληλεπιδράσουν με άτομα από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες στο μέλλον. Πολλοί περιέγραψαν την εμπειρία ως εμπλουτιστική και εξέφρασαν ενδιαφέρον να συνεχίσουν να συμμετέχουν σε παρόμοιες δραστηριότητες. Αρκετοί ανέφεραν ακόμη και αλλαγές στις στάσεις και τα ενδιαφέροντά τους, όπως στην Ελλάδα, όπου οι συμμετέχοντες μεταπήδησαν από την αναφορά κυρίως ψυχαγωγικών χόμπι στη συμμετοχή σε δραστηριότητες όπως η ανακύκλωση και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους πόρους, υποδηλώνοντας μια βαθύτερη ενασχόληση με θέματα που αφορούν την κοινότητα και τη βιωσιμότητα.

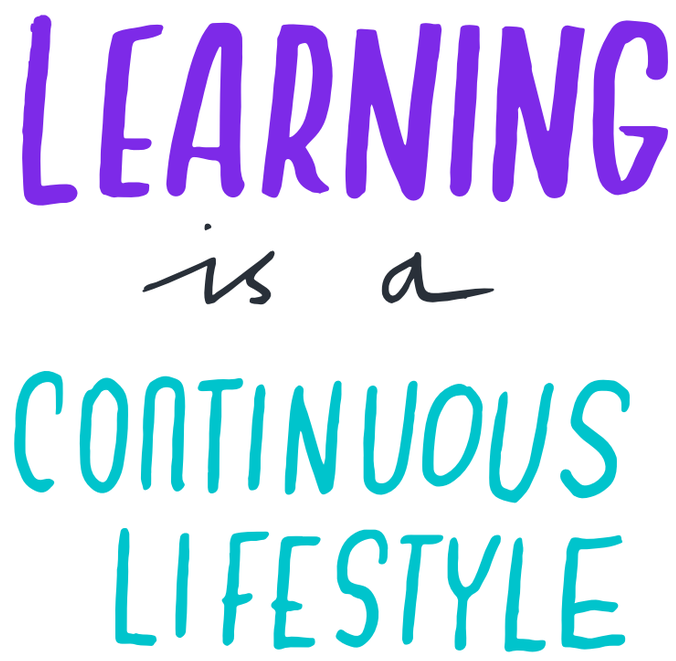

Οι συμμετέχοντες έδωσαν επίσης πολύτιμες προτάσεις σχετικά με το τι πρέπει να περιλαμβάνει η διαγενεακή δράση. Κοινές ιδέες αφορούσαν πρακτικές και δημιουργικές δραστηριότητες όπως μαγείρεμα, κηπουρική, αφήγηση ιστοριών, εθελοντισμός, οργάνωση και συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και παιχνίδια. Υπήρχε μια συνεπής έμφαση σε εμπειρίες που επιτρέπουν τόσο στους νέους όσο και στους ηλικιωμένους να συνεισφέρουν εξίσου και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο, εξασφαλίζοντας αμοιβαίο σεβασμό, ενδυνάμωση και ανταλλαγή γνώσεων.

Αν και αρχικά επισημάνθηκαν ορισμένες προκλήσεις, όπως οι διαφορές στον τρόπο επικοινωνίας και στη νοοτροπία (π.χ. στο Βέλγιο και την Κύπρο), οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι αυτά τα εμπόδια ξεπεράστηκαν αποτελεσματικά κατά τη διάρκεια της υλοποίησης. Επίσης, αναφέρθηκε αύξηση της αυτοπεποίθησης, της περιέργειας και της κινητοποίησης για συνέχιση της συμμετοχής τόσο στις τοπικές κοινότητες όσο και σε ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα.

Οι διαμεσολαβητές/ συντονιστές σημείωσαν ότι η εκπαίδευση ενηλίκων ήταν πιο αποτελεσματική όταν βασιζόταν σε πραγματικές καταστάσεις, επιτρέποντας στους ηλικιωμένους να μοιραστούν τις παραδοσιακές γνώσεις και τις εμπειρίες της ζωής τους, ενώ οι νέοι συνέβαλαν με τις ψηφιακές δεξιότητες και τις καινοτόμες προσεγγίσεις τους.

Πιο κάτω αναφέρονται μερικές από τις μαρτυρίες των συμμετεχόντων.

«Όλα ήταν τέλεια – έμαθα περισσότερα από ό,τι περίμενα και η ατμόσφαιρα έκανε τη συνεργασία πραγματικά απολαυστική.»
– Ηλικιωμένη συμμετέχουσα, Ισπανία

«Ο ανοιχτός χαρακτήρας του hackathon ενθάρρυνε τη δημιουργικότητα και την αυτονομία στην επίλυση προβλημάτων.»
– Νέαρός συμμετέχων, Βέλγιο

«Η σχέση με τους νέους ήταν πολύ θετική. Ένιωσα ότι με δέχτηκαν και σεβάστηκαν την εμπειρία μου και ελπίζω να συνεχίσουμε τις συναντήσεις.»
– Ηλικιωμένη συμμετέχουσα, Κύπρος

«Οι συνεδρίες ήταν πολύ εμπλουτιστικές και διδακτικές. Η συνεργασία με τους ηλικιωμένους μου έμαθε την υπομονή, την ενσυναίσθηση και την αξία της κοινής γνώσης.»
– Νεαρή συμμετέχουσα, Ιρλανδία

«Ένιωσα δυνατός χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για να συνδεθώ σε διεθνές επίπεδο, και αυτό ενίσχυσε την αυτοπεποίθησή μου. Η ανταλλαγή ιδεών μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών ήταν πολύ συναρπαστική.»
– Ηλικιωμένος συμμετέχων, Ρουμανία

«Μακάρι να μπορούσα να συμμετάσχω σε περισσότερα προγράμματα μαζί σας – με ενέπνευσε να δω πώς οι νέοι και οι ηλικιωμένοι μπορούν να συνεργαστούν για την εξεύρεση λύσεων στην πραγματική ζωή.»
– Ηλικιωμένος συμμετέχων, Ελλάδα

«Τα γλωσσικά εμπόδια και οι πολιτισμικές διαφορές αντιμετωπίστηκαν με προσοχή και όλοι αισθανθήκαμε ότι συμμετείχαμε στη διαδικασία μάθησης.»
– Διαμεσολαβητής, Αυστρία

Περαιτέρω Αξιοποίηση των Βέλτιστων Πρακτικών

Οι διαγενεακές δράσεις που υλοποιήθηκαν σε όλες τις χώρες-εταίρους παρέχουν μια ισχυρή βάση για συνεχή μάθηση, συμμετοχή της κοινότητας και βιώσιμη ανάπτυξη.

Στην Ισπανία, η εφαρμογή διαχείρισης αποβλήτων μπορεί να επεκταθεί και σε άλλους δήμους, συνδυάζοντας τη συμμετοχή των πολιτών, τα κίνητρα με τη μορφή παιχνιδιού και τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης για το περιβάλλον, με στόχο την προώθηση της ενεργού συμμετοχής της κοινότητας.

Η ψηφιακή αγορά και η πλατφόρμα ανταλλαγής δεξιοτήτων της Αυστρίας με έμφαση στην οικολογία μπορούν να αξιοποιηθούν περαιτέρω επεκτείνοντας την εμβέλειά τους σε άλλες περιοχές, δοκιμάζοντας νέες φιλικές προς το περιβάλλον υπηρεσίες και ενισχύοντας τη διαγενεακή συνεργασία στο τοπικό εμπόριο.

Στο Βέλγιο, η μεθοδολογία του διαγενεακού hackathon μπορεί να ενσωματωθεί σε άλλα εκπαιδευτικά και κοινοτικά προγράμματα, προωθώντας τη δια βίου μάθηση, τη ψηφιακή ένταξη και τις πρακτικές με περιβαλλοντική συνείδηση.

Το Διαγενεακό Κέντρο Βιωσιμότητας της Κύπρου παρέχει ένα αναπαραγώγιμο μοντέλο για πολυλειτουργικά κοινοτικά κέντρα, το οποίο μπορεί να προσαρμοστεί σε άλλους δήμους ώστε να συνδυάζει την εκπαίδευση, τη ψηφιακή συμμετοχή και την περιβαλλοντική μάθηση.

Ομοίως, ο οδηγός για τη μεσογειακή διατροφή της Ελλάδας και η ψηφιακή πρωτοβουλία «2 Generations–1 Plate» μπορούν να επεκταθούν σε άλλες περιοχές, ενσωματώνοντας τοπικές πολιτιστικές πρακτικές, υγιεινή διατροφή και εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα μέσω προσβάσιμων ψηφιακών καναλιών.

Στην Ιρλανδία, το μοντέλο της εφαρμογής «Local Bites» μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω με την ενσωμάτωση επιπλέον τοπικών παραγωγών, την επέκταση των δικτύων συνεργατικής παράδοσης και την εφαρμογή της στρατηγικής σταδιακής επέκτασης σε άλλες κοινότητες με στόχο την ενίσχυση των τοπικών οικονομιών τροφίμων και την προώθηση της διαγενεακής μάθησης.

Τέλος, η προσέγγιση της Ρουμανίας που βασίζεται σε εργαστήρια μπορεί να συνεχίσει να εξελίσσεται μέσω ψηφιακών εργαλείων επικοινωνίας, επεκτείνοντας πρακτικές δραστηριότητες όπως η κηπουρική, η μαγειρική και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις σε νέες κοινότητες, εξασφαλίζοντας τη συνεχή συμμετοχή, τη διαγενεακή μεταφορά δεξιοτήτων και την προώθηση βιώσιμων συμπεριφορών.

Συνολικά, αυτές οι πρωτοβουλίες καταδεικνύουν το δυναμικό για μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και μεταβιβασιμότητα. Η μελλοντική διερεύνηση θα πρέπει να επικεντρωθεί στην επέκταση της γεωγραφικής εμβέλειας, στην εμβάθυνση της ψηφιακής και πράσινης παιδείας και στην ενίσχυση της διαγενεακής συνεργασίας για τη δημιουργία ανθεκτικών, χωρίς αποκλεισμούς και περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένων κοινοτήτων.

Συμπεράσματα

Οι διαγενεακές δράσεις του έργου InterGenic κατέδειξαν το ισχυρό δυναμικό της δομημένης συνεργασίας μεταξύ νέων και ηλικιωμένων για την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης, της κοινωνικής ένταξης και της κοινωνικής συμμετοχής.

Σε όλες τις χώρες-εταίρους, οι συμμετέχοντες όχι μόνο ανέπτυξαν μια βαθύτερη κατανόηση της διαγενεακής δράσης ως μεθοδολογίας, αλλά εφάρμοσαν και τις δεξιότητές τους για να δημιουργήσουν πρακτικές και τοπικά σχετικές λύσεις που αφορούν τη βιωσιμότητα, τη ψηφιακή ένταξη και την πολιτισμική ανταλλαγή.

Το έργο υπογράμμισε ότι ο συνδυασμός της παραδοσιακής γνώσης με καινοτόμες προσεγγίσεις, ιδιαίτερα στις πράσινες και ψηφιακές πρακτικές, επιτρέπει την ουσιαστική επίλυση προβλημάτων, ενισχύοντας παράλληλα την ενσυναίσθηση, την επικοινωνία και τη δια βίου μάθηση.

Οι εμπειρίες που συγκεντρώθηκαν μέσω εργαστηρίων, hackathons και κοινοτικών δράσεων επιβεβαιώνουν ότι η διαγενεακή συνεργασία μπορεί να αποτελέσει μια μετασχηματιστική εκπαιδευτική προσέγγιση, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ των γενεών, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και υποστηρίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων.

Η κοινοπραξία του έργου InterGenic εκφράζει την ευγνωμοσύνη της για την αξιοποίηση και χρήση αυτού του ηλεκτρονικού βιβλίου. Ελπίζουμε να το βρήκατε χρήσιμο και να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τη δημιουργία και ανάπτυξη ουσιαστικών διαγενεακών συνεργασιών.

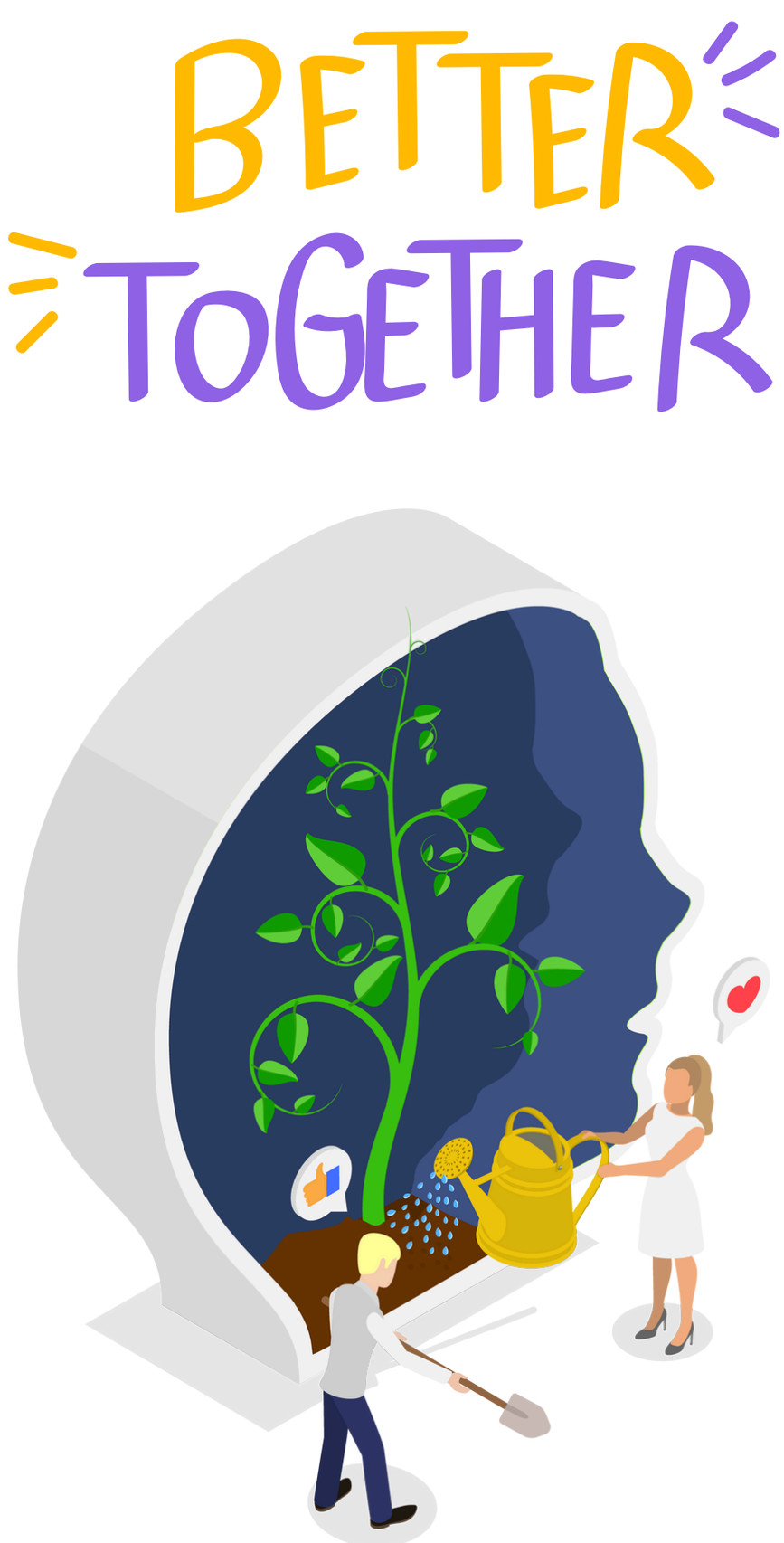

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Rose, G. (2012). Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials (3rd ed.). SAGE Publications.

Sanders, E.B.-N., & Stappers, P.J. (2008). Co-creation and the New Landscapes of Design. CoDesign, 4(1), 5-18. DOI: 10.1080/15710880701875068.

Schuller, T., & Watson, D. (2009). Learning through life: Inquiry into the future for lifelong learning. National Institute of Adult Continuing Education.

Stringer, E. T. (2013). Action Research. Los Angeles: Sage Publications.

Study.com. The 5 W's of Writing | Who, What, When, Where & Why. https://study.com/academy/lesson/what-are-the-5-ws-in-writing-uses-examples.html#:~:text=have%20been%20addressed.-,The%20five%20Ws%20are%20who%2C%20what%2C%20when%2C%20where%2C,to%20tease%20out%20the%20information. [Last retrieved 06.02.25].

Swanson Lee A. and Joelena Leader. (2013). The Case for Using an Intergenerational Multi-Methods Approach in Community-Based Research. International Journal of Qualitative Methods Volume 22: 1–14. DOI: 10.1177/16094069231184823.

Tambaum, T. (2022). Intergenerational Learning in Action. In: Evans, K., Lee, W.O., Markowitsch, J., Zukas, M. (eds) Third International Handbook of Lifelong Learning. Springer International Handbooks of Education. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-67930-9_35-1

Thompson, N., & Cross, K. (2014). Intergenerational learning: Opportunities and challenges for lifelong learning. Educational Gerontology, 40(6), 430-441.

UNESCO Recommendation on Adult Learning and Education [2015]: Para. 1. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245179

VanGundy, A. B. (2005). 101 Activities for Teaching Creativity and Problem Solving. San Francisco: Pfeiffer.

Vink, S., & Coeckelbergh, M. (2019). Co-creation in Social Innovation: Research, Methodology, and Practice. Springer.

InterGenic

Stay Motivated

&

Never Stop Learning

ISBN κωδικός: 978-9963-9665-1-6

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και γνώμες που εκφράζονται είναι ωστόσο αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγός αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές. Αριθμός Έργου: 2023-1-ES01-KA220-ADU-000155225